

Venäjän talous, sotilaallinen uhka ja johdon vaihtuminen

Kolme havaintoa Ukrainan sodan päättymisestä & Suomen ja Euroopan turvallisuudesta

1

Talous

2

Uhka

3

Johto

Kolme havaintoa

Arvio perustuu kolmeen toisistaan riippuvaan havaintoon Venäjän talouden, sotilaallisen kyvyn ja poliittisen johdon tilasta.

1

TALOUS

Painopiste lukittunut puolustusteollisuuteen

Sota on muuttanut Venäjän talousrakennetta tavalla, joka tekee sodanjälkeisestä siirtymästä vaikean. Painopiste pysyy puolustusteollisuudessa myös sodan loputtua.

2

UHK A

**Kyky kasvaa nopeasti —
tahto muuttuu vielä
nopeammin**

Sotilaallinen uhka = tahto × kyky.
Uudelleenvarustautuminen kasvattaa kykyä. Tahto on kuitenkin riippuvainen siitä, kuka Venäjää johtaa.

3

JOHTO

**Sukupolvenvaihdos on
vääjäämätön**

Maan keskeinen hallinto- ja viranomaisjohto on 71–74-vuotiaiden entisten KGB-upseereiden käsissä. Vallanvaihto tapahtuu lähivuosina ja mahdollisesti koko sukupolven osalta kerralla.

O S I O 1

Venäjän talouden rakenteesta

Miksi sotatalouden purkaminen on vaikeaa — ja miksi tämä on Euroopan ongelma?

Sotatalouden mittasuhteet

Venäjän sotilasmenojen osuus on noussut ennätystasolle.

7,5 %

Venäjän sotilasmenot suhteessa
BKT:hen 2025 (SIPRI)

Korkein osuus Neuvostoliiton
hajoamisen jälkeen — yli
kolminkertainen globaaliin keskiarvoon
(2,5 %).

10–12 %

Todellinen sotilasmenojen osuus
arviolta

Kun mukaan lasketaan luokitellut menot
ja turvallisuussektori laajemmin.

190 mrd \$

Venäjän puolustusmenot 2025

Kasvua edellisvuoteen +5,9 %. Yhdessä
Yhdysvaltojen ja Kiinan kanssa 51 %
maailman sotilasmenoista.

~3,8 milj.

Työntekijää Venäjän
puolustusteollisuudessa

2023 alusta keväälle 2024 alalle siirtyi
600–700 000 ihmistä lisää (Carnegie /
NVO).

Demobilisaatiotaantuma — miksi sotaa ei voi ”vain lopettaa”

Klassinen ilmiö: paluu rauhaan aiheuttaa lähes aina merkittävän taloudellisen notkahduksen.

Työvoiman äkkipaluu

400 000 värvätyn sotilaan kotiuttaminen nostaisi 75 milj. työntekijän työmarkkinoilla työttömyysastetta n. 0,5 prosenttiyksiköllä.

Tuotantorakenteen muutos

Teollisuuden on muutettava tuotantolinjat takaisin siviilituotantoon.
Panssarivaunutilausten lasku → teräs- ja elektroniikkakysynnän romahdus → lomautukset → verokertymän aleneminen

Alueellinen keskittyminen

Puolustusteollisuus on keskittynyt tietyille alueille: paikallinen työttömyys ja ostovoiman lasku voi uhata yleistä järjestystä — maassa, jossa on 1,5 miljoonaa rintamaveteraania mielipiteineen (vrt. esim. Prigožinin kapina)

”

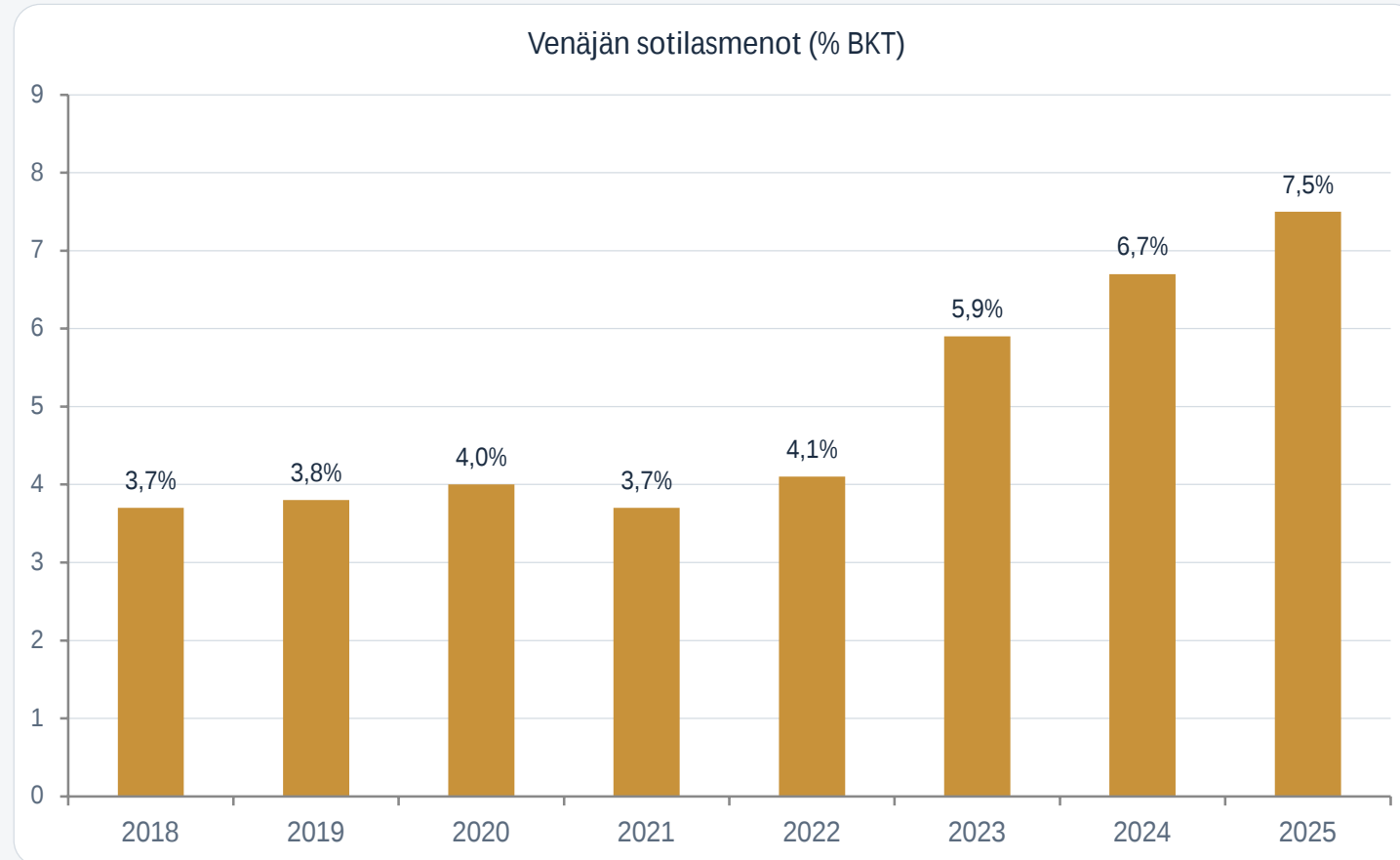
Painless return to the civilian model is impossible: no amount of fortune can override the laws of economics.

Alexandra Prokopenko

Carnegie Russia Eurasia Center, syyskuu 2025

Sodan loputtua tuotanto ei hiljene

Puolustusteollisuuden tuotanto on jatkunut huipputasolla, koska kalustoa tuhoutuu Ukrainassa. Sodan päätyttyä tuotanto ei hidastu — vaan suuntautuu varastojen ja uudelleenvarustautumisen täydentämiseen. Sodan päättyessä Venäjästä muodostuu nopeasti suurempi sotilaallinen uhka kuin se oli ennen hyökkäyssotaa.

AVAINPÄÄTELMÄ

Kun Ukrainan sota päättyy, Venäjän kalustokulutus loppuu — mutta puolustusteollisuuden tuotanto jatkuu.

Lopputulos: Venäjä kerryttää kaluston etumatkaa Eurooppaan, jonka puolustustuotanto on vasta käynnistymässä.

O S I O 2

Sotilaallisesta uhasta ja sen muodostumisesta

Tahto × kyky — ja niiden välinen dynamiikka.

Uhka = tahto × kyky

Sotilaallinen uhka muodostuu kahdesta tekijästä. Niiden ero on oleellinen: toinen on seurattavissa ja kehittyy hitaasti, toinen voi muuttua hetkessä.

K Y K Y

Mitattavissa ja seurattavissa

- Olemassa oleva sotilaallinen suorituskyky
- Taustalla oleva potentiaali
- Kansantalous, väestö, kumppanuudet, resurssit
- Muutos on hidasta — vuosien ja vuosikymmenten asia

→ *Venäjä kuroo etumatkaa Eurooppaan nopeasti*

T A H T O

Voi muuttua hetkessä

- Johdon aikomukset
- Avautuvat tilaisuudet
- Vahvasti poliittista — kuka johtaa Venäjää jatkossa?
- Elinkaarimateriaali luo painetta käyttää kalustoa ennen sen vanhenemista

→ *Riippuu Venäjän tulevasta johdosta*

Venäjän kaksi rakenteellista etua

Jos Eurooppa ei saa puolustusteollisuuttaan vauhtiin nopeasti, tilanne kääntyy Venäjän eduksi.

ETU 1

Halvemmat tuotantokustannukset

Venäjän puolustusteollisuus tuottaa kalustoa olennaisesti pienemmillä kustannuksilla kuin eurooppalainen teollisuus — myös jos eurooppalainen tuotanto saadaan käyntiin.

ETU 2

Kumppanuus Kiinan kanssa

Kiina hallitsee kriittisten mineraalien ja harvinaisten maametallien markkinoita ja on jo ottanut käyttöön vientirajoituksia. Jos Kiina myy Venäjälle muttei Eurooppaan, tasapaino kääntyy.

O S I O 3

Venäjän poliittisen johdon vaihtumisesta

Vääjäämätön sukupolvenvaihdos — mitkä ovat sen seuraukset?

Putinin sisäpiiri: KGB-sukupolvi 70+

Venäjän keskeinen hallinto- ja viranomaisjohto muodostuu samasta sukupolvesta. Vaihtuminen tapahtuu lähivuosina: kysymys ei ole, vaihtuuko valta, vaan milloin.

73

vuotta

Vladimir Putin

Venäjän federaation presidentti

74

vuotta

Alexander Bortnikov

FSB:n johtaja

71

vuotta

Sergei Naryškin

SVR:n (ulkomaantiedustelu) johtaja

72

vuotta

Viktor Zolotov

Kansalliskaarti Rosgvardijan komentaja

74

vuotta

Nikolai Patrušev

Aiempi FSB, ent. turv.neuvoston siht.

74

vuotta

Juri Kovaltšuk

Putinin lähiystävä, "Venäjän kakkosmies"

Lisäksi: ent. puolustusministeri Sergei Šoigu (70) ja asevoimien komentaja Valeri Gerasimov (70).

Kuka tulee perässä?

Nykyinen sukupolvi on hallinnut niin pitkään, ettei vastaaviin tehtäviin ole kasvanut selkeää uutta sukupolvea. Muitakin perintöprinssejä on, mutta kaksi mahdollista nimeä nousee esiin:

MAHDOLLINEN SEURAAJA

Aleksei Djumin

Tulan alueen kuvernööri, Putinin lähipiiriä

Aiempi Putinin henkivartija ja sotilastiedustelun (GRU) erikoisjoukkojen komentaja.

MAHDOLLINEN SEURAAJA

Dmitri Patrušev

Varapääministeri

Nikolai Patruševin poika — sukupolvenvaihto saattaa pitää sisäpiirin samojen perheiden käsissä.

→ *Ketkä uuden johdon muodostavatkin, he perivät edeltäjältään saman rakenteellisen haasteen: sotatalouden purkamisen ongelman.*

Mitä Euroopan kannattaa tehdä?

Kaksi rinnakkaista toimenpidettä, joista jälkimmäinen on epämukava — mutta välttämätön Euroopan oman edun nimissä.

01

Eurooppalaisen puolustusteollisuuden käynnistäminen

Ensisijaisesti tärkeintä. Tämä on selkein ja ymmärrettävin reagointi — mutta yksin se ei riitä, koska kilpavarustelu nostaa suursodan riskiä.

02

Venäjän talouden tukeminen pois sotataloudesta sodan jälkeen

Kuulostaa epämukavalta laittoman hyökkäyssodan jälkeen — mutta kyse on ennen muuta Euroopan omasta turvallisuusintressistä. Ilman rakennemuutosta seuraa pitkä, kallis ja epävaka kilpavarustelu.

Jos rakennemuutos epäonnistuu: Ukrainan sodan päättyminen ei paranna Suomen ja Euroopan turvallisuutta — vaan oleellisesti heikentää sitä.

Kolme skenaariota — sodan jälkeen

Sodan päättyminen ei ratkaise Euroopan turvallisuuskysymystä, vaan aloittaa uuden vaiheen.

SKENAARIO A

Hallittu rakennemuutos

Venäjän talouden painopiste siirtyy pois puolustusteollisuudesta. Euroopan turvallisuusympäristö vakautuu.

Vaikein toteuttaa

SKENAARIO B

Kilpavarustelun kierre

Venäjä jatkaa varustautumista. Eurooppa pakotetaan vastaamaan. Pitkä ja kallis turvallisuuspoliittisesti epävakaa vaihe.

Todennäköisin

SKENAARIO C

Tilaisuuden hyödyntäminen

Venäjä saavuttaa kalustollisen etumatkan ja käyttää sitä. Elinkaarimateriaalin vanheneminen luo painetta toimia.

Vältettävä

Lähteet

- Alexandra Prokopenko: "Can Russia's Militarized Economy Ever Return to a Civilian Model?"

Carnegie Russia Eurasia Center / Carnegie Politika, 19.9.2025

- SIPRI: "Trends in World Military Expenditure 2025" (Fact Sheet)

Stockholm International Peace Research Institute, huhtikuu 2026

- SIPRI: "A Budget for a Fifth Year of War: Military Spending in Russia's Budget for 2026"

SIPRI Insights, maaliskuu 2026

- Putinin sisäpiiri — siloviki-ryhmä

Avoimet lähteet (Washington Post, BBC, Kreml.ru -biografiat)

Esitys: Mikko Porvali, 2026 — perustuu kirjoittajan omaan lausuntoon ja edellä mainittuihin avoimiin lähteisiin.